

KAKO DOBRO SODELOVATI Z OTROKOM ?

(povzeto po Pantley, 2007)

Predšolske otroke moramo k sodelovanju vabiti z iznajdljivostjo in pretanjenim občutkom, saj še niso tako veliki, da bi lahko razumeli celotno sliko.

Robert Scotellaro v knjigi *Hecna stran starševstva* pravi: « Če dve leti staremu otroku nekaj dopovedujete z razumom, je tako koristno kot bi se na Titaniku presedli z enega sedeža na drugega». Temu nekoristnemu pregovarjanju se lahko izognete, če spremenite način. Na iznajdljiv način boste dosegli, da vas bo otrok poslušal in sodeloval z vami.

1. NAČIN ☹

Starš: Marko! Plenico ti je treba zamenjati.

Marko: Nee. (steče stran)

Starš: Pridi srček. Treba se bo odpraviti, previti te moram.

Marko: (se smehlja za kavčem.)

Starš: To res ni smešno. Pridi sem, pozno je že.

Marko: (vse to presliši, se usede in sestavlja sestavljanko.)

Starš: Markoo, pridi sem! Mudi se nama že. (Vstane in gre proti Markotu.)

Marko: (Se smeji in steče stran.)

Starš: (Dvigne Markota.) Leži zdaj tukaj in ne brcaj! Bodi pri miru! Nehaj že rogoviliti! (Ko se starš obrne, da bi vzel plenico, otrok že steče v nasprotno smer z golo ritko.)

2. NAČIN ☺

Starš: (Izbere plenico, jo prime kot lutko in ji podeli visok glas) Živjo Marko, jaz sem plenička Marička. Pridi se igrat z mano!

Marko: (Priteče k plenici.) Živijo!

Starš z glasom iz plenice: Tako velik fant si že. Mi daš ljubčka?

Marko: Ja. (Poljubi plenico.)

Starš z glasom iz plenice: Te lahko objamem?

Marko: (Se smeji in objame plenico.)

Starš z glasom iz plenice: Ulezi se tukaj na tla, zraven mene, čisto zraven mene. Lahko splezam nate? O, super, odlično! (Plenica med previjanjem kramlja z Markom. Ko je previt mu reče: O, Marko, poslušaj, slišim, da te kličejo čevlji- Marko, Marko!)

Tak način pogovarjanja z mlajši otrokom vedno deluje. Vsakič znova boste mislila: »Pa ja ne bo spet nasedel!« Tak način nas spravi v dobro voljo, pa še nekoliko zabave si lahko privoščite z otrokom. Zvijaja deluje, če znate posnemati poseben glas- visok, smešen, kakršnega bi pričakovali od lutke. Ta metoda deluje tudi pri starejših otrocih, čeprav vedo, kaj imate za bregom.

Komentar mame petletne Pie na to tehniko:

Nikoli nisem pomislila, da bi z glasom oživila kako stvar, saj sem mislila, da je Pia zato že prestara, pa sem se motila. Pia si ne mara umivati las, ker ima dolge in goste. Prejšnji večer je bil čas za kopanje. Po navadi takrat Pia joka, jaz pa norim. Tokrat sem zagledala plastičnega medvedka in pomislila: »Zakaj pa ne bi poskusila?« Vzela sem ga in z medvedjim glasom rekla: » Živjo Pia, ti danes lahko jaz umijem lase?« Na moje presenečenje mu je odgovorila z: »Ja!« in se še naprej pogovarjala z njim.

Veliko je okoliščin, ko bi lahko bile negativne obrnemo v zabavno izkušnjo, če le spodbudimo otrokovo domišljijo.

5 -3 – 1 GREMO!

Ko želite, da otrok konča z aktivnostjo in da odidete odštevajte od 5 do 1 in potem res odidite.

»Liza, Liza, čas je, da greva!« pravi Marjana Nergač. Kaže, da je Liza ni slišala, zato Marjana ponovi: »Liza, čas je, da greva!«

Liza ne upošteva mame, vendar se še naprej igra z novim prijateljem Tomažem. Mama ponavlja: «Liza, obuj si čevlje in greva...«

Vam je znano? Vas zanima kako zares dosežete, da bodo otroci slišali in zapustili igrišče?

Če se imajo otroci dobro in se igrajo, se težko odtrgajo od igre, mi pa pričakujemo prav to. Če je otrok sredi zanimive igre in ga oče pokliče: »Čas je, da greva!« mu bo otrok težko takoj ustregel. Če dobro pomislimo imamo tudi odrasli s tem težave. Predstavljajte si, da boste vsak hip dokončali poročilo na računalniku in vas pokliče mož: »Ljubica, večerja je na mizi!«. Boste takoj odhiteli v kuhinjo? Ali pa boste rekli:« Samo še minuto.« in si vzeli čas za zadnji stavek, shranili dokument, pospravili mizo in se odpravili v kuhinjo. Če želite, da se bodo otroci pravočasno odpravili in spremenili dejavnost jim morate dati dovolj časa, da se na spremembo umsko pripravijo in jo šele nato tudi izvedejo.

DOBER PRIMER:

Tina in Bor se veselo igrata v parku, medtem pa mama bere na bližnji klopi. Pogleda ju in reče: »Tina, Bor! Še pet minut, potem pa gremo,« pri tem pa jima pokaže 5 prstov na roki. Ta podatek se prebije do njunih možganov. Malo kasneje mama reče: »Še tri minute, potem pa gremo.« Pokaže jima še tri prste. Potem reče: »Še eno minuto!« Bi se rada še enkrat spustila po toboganu?« Ko se zapeljeta, jima mama reče: »Gremo. Bi rada do avta tekla ali skakljala kot zajčka?«

POSTAVLJAJTE KORISTNA VPRAŠANJA

S postavljanjem koristnih vprašanj otrokom pomagamo razviti samodisciplino in poslušati njihov notranji glas. Ta metoda otrokom omogoča čustva zadržati zase in otrokom pomagati, da o svojih težavah razmislijo sami se dokopljejo do svojih lastnih rešitev. Starši otrokom velikokrat postavljajo NEKORISTNA vprašanja: Zakaj si to naredil? Kolikokrat ti moram še povedati? Kaj je narobe s tabo?

Ta vprašanja otroku ustavijo miselni proces in ne pripomorejo k rešitvi težave.

KORISTNA VPRAŠANJA:

- Kako se počutiš zaradi tega?
- Kako bi lahko skupaj rešila ta problem?
- Kako misliš, da se zaradi tega počuti tvoj brat?
- Si zadovoljen/na, ker se je to zgodilo?
- Kako bi lahko to naredil/a drugače?
- Kaj boš naredil/a zdaj?

Koristna vprašanja postavljena na miren in spoštljiv način otroke spodbudijo k iskanju njihovih lastnih odgovorov. Poleg tega imajo otroci občutek, da so spoštovani in ljubljani.

POMAGAJTE SI Z OPOZORILI NA PAPIRJU

Opombe, sezname in risbe so izvrsten način za sporazumevanje z otrokom. Pripomore k temu, da z vami sodeluje.

PRIMER:

Sedemletna Maja je navadno zanemarjala svojo mačko. Vedno jo je pozabila nahraniti in zamenjati pesek v stranišču. Z mamo sta se zato skregali skoraj vsak večer pred spanjem. Nikomur ni bilo všeč, da ta tema povzroča toliko negativne energije. Danes pa je Majina mama poskusila nekaj novega. Na list je napisala: »«Prosim, poskrbi zame preden greš v posteljo. Mijav!« List je prilepila na vrata Majine sobe.

Opozorila so zelo učinkovita tudi takrat, ko ste zelo jezni. Takrat opozorilo opravlja dve nalogi. Med vami in otrokom ustvari razdaljo, poleg tega pa svoje potrebe sporočite ne da bi povzdignili glas.

POMAGAJTE SI S HUMORJEM

Dobro je, da niste ves čas resni! Humor otroka spodbudi, da sodeluje z vami, vas pa pušča v optimističnem razpoloženju. Otrokom da videti pozitivno plat življenja in jim pokaže, da napake niso usodne. Kdor si zna življenje začiniti s humorjem, zna lažje razlikovati od tistega kar je pomembno, in tistega, kar ni. Toda pozor, humor je dobrodejen, če z njim izražamo spoštovanje. Zasmehovanje otroka lahko rani njegovo krhko samospoštovanje. V odnose z otrokom lahko humor vnašate na številne načine. Otroku, ki noče odnesti smeti povejte, da je bil o njem v časopisu objavljen članek. Pretvarjajte se, da berete njegove odgovore novinarju, in navedite besede, s katerimi je izrazil, kako obožuje odnašati smeti. Preberite mu, da je dobil zlato medaljo, ker je na olimpijskih igrah najhitreje odnesel smeti. Večina otrok ima raje, da se starši pošalijo na njihov račun kot da jih nadlegujejo s pritožbami in vpijejo nanje.

POMAGAJTE SI S PRAVILI IN RUTINO

Družinska pravila in rutina pomagajo bolje organizirati življenje. Z njimi otrokom jasno sporočamo, kaj morajo storiti, ne da bi jim morali nenehno ukazovati. Še posebej se obnesejo, če so dobro premišljena in zapisana.

1. PRAVILA DOLOČITE VNAPREJ
2. DOLOČITE PRAVILA, KI JIH BOSTE LAHKO UVELJAVILI
3. PRAVILA NAJ BODO JASNA IN PREPROSTA
4. NAČRTUJTE POSLEDICE KRŠENJA PRAVIL

PRIMER:

PRAVILO	POSLEDICA
Drugim ne povzročamo bolečin.	Petminutni odmor. Opraviti moraš gospodinjsko delo namesto osebe, ki si ji povzročil/a bolečino.
Domača naloga mora biti narejena pred večerjo	Prepoved igranja zunaj po večerji. Ostati moraš doma in delati domačo nalogo.
Gospodinjska dela morajo biti opravljena pred odhodom v posteljo.	Gospodinjo delo moraš opraviti jutri pred šolo. (Mama/oče te bo zbudil/a zgodaj)